

MÜHENDİSLİK EĞİTİMİ VE MESLEĞİNE ALTERNATİF BİR ÖNERİ: ÜNİVERSİTELER MESLEK DEĞİL, DİPLOMA VERMELİDİR, MESLEKİ HAKLAR ODAIARCA VERİLMELİDİR

Prof. Dr. Turhan ÇİFTÇİBAŞI*

1994 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın Tekniker ve Teknik öğretmenlere Mühendislik hakkı verilmesi için zemin yaratmak üzere düzenlediği komisyon toplantılarına odamız adına katılmış ve batıda mühendislik eğitimi ve mesleği, meslek odaları hakkında sınırlı bir araştırmamız olmuştur. Özel üniversitelerin ve mühendislik bölümlerinin artması nedeniyle iki yıl önceki sınırlı araştırmamızla vardığımız sonucu üyelerimize sunarak tartışmaya açmak istiyoruz.

Batı ülkelerinde "Serbest Mühendislik", "Serbest Doktorluk", "Serbest Avukatlık" gibi beraberinde büyük sorumluluk getiren yetkiler diplomayla otomatik olarak verilmemekte, meslek kuruluşlarından sınavla alınmakta, ayrıca belirli aralıklarla açılan sınavlarla meslek sahipleri yeni gelişmeleri izlenmeye zorlanmaktadır.

Birçok batı ülkesinde tıp fakültesi mezunu muayenehane açmak için belirli bir hizmet süresince hastanelerde çalışması, odanın sınavını başarması, belirli aralıklarla bu sınavı tekrar başarması gerekmektedir.

Gene çoğu batı ülkesinde üniversite diplomalarında "mühendis", "yüksek mühendis" unvanları verilmeyip "mühendislikte lisans", "mühendislikte yüksek lisans" dereceleri verilmektedir. Mezunlar, odaya kayıtlı mühendislik/mimarlık şirketlerinde "mühendis", "mimar" unvanı ile çalışabilmektedirler. Serbest mühendis/mimar olarak çalışmak için belirli bir hizmet süresince mühendislik mimarlık firmalarında çalışması, odanın sınavını başarması, bu yetkiyi aldıktan sonra da belirli aralıklarla tekrar tekrar sınava girmesi gerekmektedir.

Benzeri örnekler ülkemizde de vardır. Ülkemizde Hukuk Fakülteleri "Avukatlık" diploması değil, "Hukuk" diploması vermekte; avukatlık yetkileri baro tarafından konulan yönetmelikler çerçevesinde baro tarafından verilmektedir. Benzer olarak "Serbest Muhasebe ve Mali Müşavirlik" yetkilerinin kazanılmasında okuldan bu unvanla diploma alınmamakta, bu unvan sadece oda tarafından verilmektedir.

Böylece geçmişte politik mülahazalarla teknisyen ve teknikerlere dağıtılmış "Serbest Mühendis Yetkilerinin" tekrar TMMOB (Türk Mimar ve Mühendis Odaları Birliği) bünyesine toplanması mümkün olabilecektir.

Ancak teknisyen, tekniker ve teknik öğretmenlerin önlerinin açılmasını da gerekli görüyoruz. Batı ülkelerinde teknikerlerin mühendislik şirketlerinde belirli bir hizmet süresinden sonra mühendislik yetkisi kullanabildikleri, mühendise göre daha uzun olan firma içi mühendislik çalışma sürecinden sonra oda sınavına girip serbest mühendis unvanı aldığı konularında örneklerden bahsedilmektedir. Türkiye'de de 4 yıllık oldukça ciddi bir eğitim veren teknik eğitim fakültelerinin mezunları diplomalarında mühendis unvanı olmamasına rağmen Türk Telekom bünyesinde "mühendis", "başmühendis", "grup başmühendisi" unvanlarını fiilen kullanmakta ve bu unvanla imza atmaktadırlar.

Yukarıdaki görüşlerimiz ışığında aşağıdaki önerilerimizi Şubeler, EMO ve TMMOB yönetim kurullarınıza sunarım.

1. Odamız EMO ve TMMOB, "Yüksek Öğretim Kurulu ve Üniversitelerarası Kurul" ile koordineli olarak yurt dışındaki benzer kurumlarda araştırmaya girmeli ve bu örnekleri toplayarak ciddi bir yeniden yapılanmaya geçmelidir. Şimdiki üyelerin böyle bir yapılanmaya itirazları, kazanılmış hakların saklı kalacağı bir hukuکی yapı ile çözümlenebilir.

2. Mühendislik unvanı veren üniversite sayısının giderek artması, özel okulların özellikle tercih edilen mesleklere yönelmesi, programlar üzerindeki YÖK şablon kurallarının bağlayıcılığının zayıflamış olması nedeniyle mühendislik eğitimi ve mesleği üzerinde bir eğitim şablonu tavsiye kararı oluşturma çalışmasının odamız EMO ve TMMOB tarafından ileri seviyede yapılmasını gerekli görüyoruz.

Böyle bir çalışma, "Mühendislik Hizmetlerinin Avrupa Birliği Seviyesine Yükseltilmesi" sonucunu doğuracak, diğer meslek odalarının da bu yönde çalışmalarına önderlik edecektir.